

Inleiding

Van 7 tot en met 9 oktober 2011 vond in Dubrovnik, Kroatië, de jaarlijkse Najaarsvergadering plaats van de Parlementaire Assemblée van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE). Meer dan 200 parlementariërs uit 53 deelnemende landen en 5 partnerlanden hebben aan deze bijeenkomst deelgenomen. De Nederlandse delegatie bestond uit de leden **Corüz** (CDA, Tweede Kamer, voorzitter van de delegatie), **De Caluwé** (VVD, Tweede Kamer), **Ferrier** (CDA, Tweede Kamer), **Kortenoeven** (PVV, Tweede Kamer) en **Meurs** (PvdA, Eerste Kamer).

Centraal thema van deze najaarsconferentie vormden de kansen, bedreigingen en vooruitzichten van de ontwikkelingen in Zuid Oost Europa. In een drietal plenaire deelsessies werden diverse aspecten van die ontwikkelingen onder de loep genomen. In een afzonderlijke themabijeenkomst hebben de delegaties voorts gesproken over de rol van de OVSE in het zoeken naar een oplossing in het conflict inzake Nagorno-Karabach, terwijl tenslotte, zoals gebruikelijk tijdens de najaarszitting, in het Mediterrane Forum van gedachten is gewisseld met parlementariërs uit de partnerlanden van de OVSE. In die laatste bijeenkomst ging de aandacht vooral uit naar vraagstukken van vrede en veiligheid in de Mediterrane regio.

Voorafgaande aan de opening van de Conferentie heeft de delegatie een briefing ontvangen van Hr.Ms. ambassadeur in Kroatië, mevr. Ronner-Grubačić. Zij lichtte de delegatie in over enkele actuele onderwerpen die velen in en buiten Kroatië bezighouden, zoals de toetreding van het land tot de EU die is voorzien in 2013, de op 4 december 2011 plaatsvindende parlementsverkiezingen, de vervolging van oorlogsmisdadigers en de handhaving van de mensenrechten. De delegatie dankt de ambassadeur langs deze weg voor de uitvoerige inlichtingen die zij haar heeft verstrekt.

Plenaire vergadering

Tijdens de openingsbijeenkomst op 7 oktober voerden o.a. de President van de Republiek Kroatië, de heer Josipović, de minister-president. mevr. Kosor, de voorzitter van het Kroatische parlement, de heer Bebić en de

heer Picula, de leider van de Kroatische delegatie in de OVSE het woord. In verschillende bewoordingen wezen zij allen op het recente verleden waarin Kroatië, nadat het zich in 1991 had losgemaakt van de voormalige Socialistische Republiek Joegoslavië, verwickeld was in een oorlog die diepe menselijke, politieke, economische en psychologische wonden heeft geslagen en die nog lange tijd zal doorwerken in de betrekkingen tussen de landen in dit deel van Europa. Kroatië, zo stelde de heer Bebić, ziet deelname aan Europese en Euro-Atlantische samenwerking en integratie als een unieke historische kans om democratie, stabiliteit en veiligheid verder te ontwikkelen. De verantwoordelijkheid die Kroatië daar voor voelt komt ook tot uitdrukking in haar onverminderde streven om in 2013 het 28^e lid te worden van de Europese Unie. De President van Kroatië, die de aanwezige parlementariërs opriep hun volledige medewerking te geven aan de toetreding van zijn land tot de EU, wees er op dat het de toekomst van Europa mede afhankelijk is van de wijze waarop de landen in de Zuid Oost Europese regio zich zullen ontwikkelen. De heer Picula stelde o.a. dat de aanwezigheid en het werk van de OVSE in Kroatië belangrijke bijdragen vormden en nog vormen aan het transformatieproces dat Kroatië thans doormaakt. De veldmissie die de OVSE in 1996 in Kroatië heeft opgezet, heeft in aanzienlijke mate bijgedragen aan het normalisatieproces dat na de oorlog is ingezet. Minister-president Kosor benadrukte dat Kroatië door zijn lidmaatschap van de NAVO en, binnen enkele jaren, van de EU niet alleen zijn eigen nationale en strategische doelen heeft bereikt, maar daarmee ook een bijdrage heeft geleverd aan de stabilisatie en europeanisering van Zuid Oost Europa.

De president van de Parlementaire Assemblée, de heer Efthymiou, wees in zijn openingsspeech op het recente initiatief van de presidenten van Kroatië, Bosnië en Herzegovina en Servië om te komen tot nauwere samenwerking op het terrein van rechtshandhaving, vervolging van verdachten van (oorlogs-)misdrijven en uitleveringsprocedures met het doel om georganiseerde misdaad beter te kunnen bestrijden en oorlogsmisdadigers te kunnen berechten. Deze samenwerking zou, zo voegde hij toe, zonder initiatief vanuit de OVSE niet tot stand zijn gekomen.

De eerste deelsessie, die in het teken stond van de vraag welke rol de OVSE speelt in het vinden van oplossingen voor problemen in Zuid Oost Europa, vond plaats in de vorm van een rondetafelgesprek waaraan de 7 hoofden van OVSE Bureaus en Missies in Zuid Oost Europa (Kosovo, Servië, Bosnië-Herzegovina, Montenegro, Skopje, Zagreb en Albanië) deelnamen. Hun presentaties werden ingeleid door de heer Battelli, afgevaardigde uit Slovenië, tevens Special Representative van de OVSE in Zuid Oost Europa. De 7 ambassadeurs/ hoofden van de OVSE-missies schetsten ieder hoe zij op de diverse werkterreinen binnen hun regio's bezig zijn de samenwerking met vooral de lokale overheden en maatschappelijke organisaties op te zetten en uit te bouwen. Het gaat daarbij om het herstel en de opbouw van democratische instituties zoals de ambtelijke en bestuursorganen van gemeenten en de organisaties van politie en justitie. In de verschillende landen is het rechtssysteem dringend aan modernisering toe. Het waarborgen en beschermen van eigendomsrechten van burgers krijgt daarbij hoge prioriteit. Op dit terrein wordt samengewerkt met de raad van Europa. Het handhaven van de mediavrijheid en het verhogen van de veiligheid van journalisten krijgt eveneens veel aandacht van de OVSE-missies. In sommige van de regio's tieren mensenhandel, wapenhandel en corruptie, al dan niet in georganiseerde vorm, welig en wordt door overheden en burgers bescherming geboden aan personen die zich schuldig hebben gemaakt aan oorlogsmisdrijven. Samenwerking met politie en justitie in en tussen de verschillende regio's is erop gericht aan deze praktijken een einde te maken. In samenwerking met lokale overheden worden bovendien programma's, trainingen en workshops ontwikkeld om overheidsfunctionarissen te

doordringen van de noodzaak van integer gedrag. Door alle missies wordt veel energie gestoken in de versterking van de parlementen van de landen waarin zij zijn gevestigd. Door uitwisseling van «best practices» worden parlementen in staat gesteld de uitvoering van hun wetgevende en controlerende taken en bevoegdheden effectiever en efficiënter te organiseren. Aan de positie van parlementaire minderheden wordt in deze samenwerkingsprogramma's in het bijzonder aandacht gegeven.

De aanwezigheid van de OVSE en enkele van haar activiteiten stuit in enkele regio's soms op verzet, zo deelden enkele van de ambassadeurs mee. Gevestigde belangen en posities zijn daarvan de onderliggende oorzaak. In de meeste regio's weten de OVSE-medewerkers echter met hun lokale counterparts een vertrouwensband op te bouwen die de basis vormt voor tastbare resultaten van samenwerking.

In een tweede deelsessie heeft de Assemblee gedebatteerd over mogelijkheden tot verbetering van de economische samenwerking tussen de landen in Zuid Oost Europa. Door het wegnemen van administratieve handelsbelemmeringen die nu nog tussen veel landen bestaan, kunnen overheden de groei-, winst- en investeringsmogelijkheden van bedrijven binnen hun grondgebied sterk vergroten. Ofschoon een aantal landen in het kader van hun ambitie om toe te treden tot de EU zich steeds meer op die groeipotentie concentreert, blijven de resultaten nog te beperkt. Voor een belangrijk deel is dat het gevolg van achterblijvende investeringen in infrastructuur, spoorwegen en vliegvelden. Diverse sprekers wezen op de grote schaalvoordelen die samenwerking kan bieden. Hoge investeringen, zoals die in de (hydro-)energiesector zijn alleen rendabel te maken indien regio's en landen hun krachten bundelen. Nu energiezekerheid en -veiligheid in belang toenemen, zal de OVSE een rol kunnen spelen in het bevorderen van samenwerking van nationale overheden en energiebedrijven.

In een derde deelsessie over Euro-Atlantische integratie van landen in Zuid Oost Europa, geleid door de vice-President van de OVSE-Assemblee, mevr. Habsburg Douglas, wees het hoofd van de EU-delegatie in Kroatië, de heer Vandoren, op de grote veranderingen waarmee de EU wordt geconfronteerd: de enorme financiële crises in veel EU-landen en de Arabische lente. De toetreding van nieuwe landen tot de EU, dichterbij gebracht door de val van de Berlijnse muur, is daarmee in een ander perspectief komen te staan. De landen die hebben besloten het toetredingstraject te volgen maken een «silent revolution» door. Aansluiting bij de EU betekent dat zij moeten afrekenen met het verleden. Zoals bekend stelt Nederland als voorwaarde dat zij actief samenwerken met het Joegoslavië Tribunaal. Voor Kroatië liggen op het pad naar de toetreding, die het in 2013 gerealiseerd wil zien, nog enkele belangrijke momenten in het verschiet. Een tussentijdse voortgangsrapportage medio oktober 2011 zal worden gevolgd door een beslissende beoordeling in mei 2012 van het «track record» van Kroatië op hoofdstuk 23 van het toetredingsprotocol, dat de daadwerkelijke verankering van de Kopenhagencriteria betreft. Indien de toetredingsonderhandelingen medio 2012 vervolgens met succes kunnen worden afgerond zal, zo hebben regering en parlement van Kroatië reeds besloten, in december 2012 een referendum worden gehouden waarin de bevolking zich over de aansluiting bij de EU kan uitspreken. De heer Bišćević, secretaris-generaal van de Regionale Raad voor Samenwerking, schetste het belang voor de gehele Balkan van toetreding van Kroatië tot de EU en noemde Kroatië, dat al lid is van de NAVO, een rolmodel voor andere Balkanlanden, die grote behoefte hebben aan structurele economische vooruitgang door samenwerking en aan duurzame vrede.

Tijdens een aansluitende gedachtewisseling merkte de heer **Cörüz** op dat Nederland het grote belang ziet van de voortgang van geopolitieke ontwikkelingen in de Zuid Oost Europese regio die van grote betekenis zijn voor het behoud en de versterking van de economie en de vrede in de

regio. Maar Nederland ziet Europa niet alleen als een economisch project; Europa is ook een project van waarden en normen die wij met elkaar willen delen. In de discussie over de toetreding van nieuwe landen, gaat Nederland steeds uit van de gelijkwaardigheid van landen en neemt zij een positieve en open, maar ook kritische houding aan. Ten aanzien van de toetreding van Kroatië geldt diezelfde positieve houding, maar enige zorgen zijn er wel. Die hebben met name betrekking op de positie van minderheden in Kroatië. De heer Cörüz verwees in dat verband naar de gebeurtenissen in Split, waar tijdens een Gay Pride-parade op 12 juni jl. 200 deelnemers door tegendemonstranten werden bekogeld met flessen, stenen en vuurwerk terwijl de politie hen onvoldoende begeleiding en bescherming bood.

Na de sluiting van de plenaire vergadering heeft de delegatie deelgenomen aan een themavergadering die in het teken stond van de rol van de OVSE in het bereiken van een oplossing in het conflict tussen Armenië en Azerbeidzjan over de regio Nagorno-Karabach, gelegen in Azerbeidzjan en voor het grootste gedeelte bevolkt door Armeniërs. Beide landen maken aanspraak op de regio. In 1992 heeft de OVSE de zgn. Minsk-Groep in het leven geroepen, een onderhandelingsforum dat tot taak kreeg te komen tot een vreedzame en duurzame oplossing van het conflict. De drie co-voorzitters van de Minskgroep, ambassadeurs van de Verenigde Staten, Frankrijk en Rusland zetten ieder de werkwijze van de Minsk-Groep uiteen. Die werkwijze kenmerkt zich door een zorgvuldige, gezamenlijke en stapsgewijze aanpak in het ontwikkelen van voorstellen en het organiseren en bevorderen van een dialoog, het uitwisselen van informatie en het monitoren van de stand van zaken. Sedert de oprichting van de groep hebben de onderhandelingen geleid tot de daadwerkelijke aanwezigheid te velde van OVSE-medewerkers met het doel om spanningen aan de landsgrenzen en verdere escalatie van conflicten te voorkomen. De OVSE is bovendien actief in het faciliteren van transporten van vluchtelingen, gevangenen en stoffelijke overschotten.

De parlementaire vertegenwoordigers uit de beide landen pleitten in de vergadering elk voor herstel van de territoriale integriteit van hun land. Het handhaven van de status quo werd door hen niet gezien als optie voor een oplossing. Van Armeense zijde werd uitdrukkelijk gesteld dat Azerbeidzjan bereid moet zijn tot het doen van concessies. Door parlementariërs uit andere OVSE-landen werd het begin van een oplossing vooral gezocht in het door Armenië opgeven van zijn claim op de regio. Van Nederlandse zijde werd aan de gedachtewisseling deelgenomen door de heer **Cörüz**, die de voorzitter van de vergadering, voormalig President van de Parlementaire Assemblée van de OVSE, de heer Soares, complimenteerde met het agenderen van dit debat en met de aanwezigheid en inbreng van de drie co-voorzitters van de Minsk-Groep. De volksvertegenwoordigers uit Armenië en Azerbeidzjan dankt hij voor hun belangrijke bijdragen aan het debat. De heer Cörüz noemde het conflict over Nagorno-Karabach een van de grootste tragedies binnen het territorium van de OVSE. Gedurende meer dan twintig jaren zijn twee OVSE-partners niet bij machte geweest hun geschillen op te lossen. Dat heeft geleid tot het ontstaan van een verlamme greep op de toekomst van de beide naties, tot het krimpen van in potentie florerende economieën en tot het gedemotiveerd raken van hele generaties. Aan die situatie moet snel een eind komen. Daarom ondersteunt Nederland ook de inspanningen van de Minsk-Groep om tot een daadkrachtiger invoering van een staakt het vuren te komen en het wederzijds begrip tussen de volken in de regio te bevorderen.

De heer Cörüz zei voorts het belang van het perspectief van de rechtstaat als sleutel tot de duurzame oplossing van het conflict te willen benadrukken. Herstel van de rechtstaat – in schril contrast met claims die worden gebaseerd op het verleden of godsdienst – moet het fundamentele dragende beginsel zijn voor de stabilisering van de regio en van

iedere vredesregeling. Herstel van de rechtstaat in Nagorno-Karabach zal ook bijdragen aan de daadwerkelijke verbetering van de leefomstandigheden van de mensen. Die worden nu bijvoorbeeld gekenmerkt door beperkte toegang tot overheidsdiensten, terwijl gebedshuizen en begraafplaatsen worden vernield. De heer Cörüz stelde voorts dat duidelijk is dat het houden van lokale verkiezingen in Nagorno-Karabach in de huidige, onstabiele situatie, waarbij vooruit gelopen wordt op een uiteindelijke vredesregeling, de zaken geen goed doen. Iedereen ziet dat deze verkiezingen de emoties hoog hebben doen oplaaien en het werk van de Minsk-Groep hebben bemoeilijkt. Ook is duidelijk dat er geen eenvoudige oplossing is en dat een definitieve oplossing beide kanten pijn zal doen. Ter afsluiting deed de heer Cörüz een beroep op de collega's van zowel Armenië als Azerbeidzjan om redelijkheid te betrachten en de situatie te blijven beoordelen op basis van het beginsel van de rechtstaat. Dat is de enige weg waarlangs de levens van alle mensen kan worden verbeterd.

Mediterrane Forum

Op zondag 9 oktober werd, in aanwezigheid van vertegenwoordigers uit de partnerlanden Algerije, Tunesië, Marokko, Israël en Jordanië door de secretaris-generaal van de OVSE, de heer Zannier, een overzicht gegeven van de wijze waarop de OVSE op verschillende terreinen samenwerkt met haar partnerlanden in de Mediterrane regio.

Een Mediterrane Contact Groep en een Partnerschap Fonds vormen de instrumenten waarmee de OVSE haar steunprogramma's, gericht op de bevordering van veiligheid, de opbouw van democratische instituties en vrije media, corruptiebestrijding en vrije en eerlijke verkiezingen ten uitvoer brengt. De programma's worden in nauw overleg met de partnerlanden en in die landen werkzame regionale organisaties opgesteld en zijn dus maatwerk. De voorzitter van de Contact Groep, de Ierse ambassadeur bij de OVSE, de heer O'Leary, wees er op dat veel van de samenwerkingsprogramma's nu geïntensiveerd zijn als gevolg van de Arabische lente. De OVSE, zo benadrukte hij, dringt de partnerlanden niets op, maar biedt haar instrumenten aan.

Vertegenwoordigers uit de partnerlanden gaven vervolgens een overzicht van de in samenwerking met de OVSE in gang gezette programma's en ontwikkelingen. Verankering van de parlementaire democratie en van de mensenrechten, versterking van de positie van vakbonden, het daadwerkelijk in praktijk brengen van het gelijkheidsbeginsel ten aanzien van de positie van vrouwen zijn daar aansprekende voorbeelden van. De grote politieke, sociale en culturele veranderingen die in deze landen gaande zijn duiden er op, zo werd door diverse sprekers opgemerkt, dat daar sprake is van een zoektocht naar een nieuwe identiteit. De ambassadeur van Israël bij de OVSE, de heer Shir-On, deelde mee dat zijn land de ontwikkelingen in de Mediterrane regio nauwgezet en met veel belangstelling volgt. Het is, zo stelde hij, van groot belang dat niet alleen regeringen, maar ook parlementsleden inzien dat het niet alleen in het belang van Israël is, dat de landen in deze regio zich ontwikkelen tot moderne democratieën.

Namens de Nederlandse delegatie merkte mevrouw **Ferrier** op dat de Mediterrane en de Arabische regio's historische, maar ook netelige processen doormaken. Die processen zullen nog wel een tijd doorgaan. Daarom deelde zij mee een eerder door de afgevaardigde Gardetto uit Monaco gedaan voorstel om dit onderwerp te agenderen tijdens de zomervergadering in 2012 in Monaco, te ondersteunen. Met verwijzing naar door eerdere sprekers genoemde domino-effecten van de recente gebeurtenissen in de Arabische landen zei mevrouw Ferrier vooral te hopen op positieve domino-effecten. Immers, er zijn ook dreigende negatieve effecten denkbaar als men kijkt naar het enorme aantal wapens

dat in de regio aanwezig is. Voorkomen moet worden dat die in handen van terroristen vallen. Mevrouw Ferrier sprak haar bijval uit bij die sprekers die eerder hadden gepleit voor het aangaan en onderhouden van goede en warme betrekkingen met organisaties en instellingen en de daarin werkzame mensen in de Arabische regio. Juist op het moment waarop zij deze woorden uitsprak, vond de eerste vergadering plaats van Libische vrouwen in Caïro. Zoals iedereen weet, zijn vrouwen in conflictsituaties vaak tweemaal slachtoffer. Zij worden beroofd van hun mensenrechten én zij worden verkracht; verkrachting als oorlogsinstrument! Maar vrouwen zijn niet alleen slachtoffer. Vrouwen zijn deel van de oplossing. Zonder vrouwen zal de zogenoemde Arabische lente nooit overgaan in een zomer, maar omslaan in een winter. De Libische vrouwen in Caïro, uit alle rangen en standen, met een breed scala aan ideologische en professionele achtergronden, waaronder activisten, huismoeders, academici, ondernemers en jonge webbloggers, vergaderen in Caïro en zonden een boodschap waarin zij de aandacht vroegen van de deelnemers aan de vergadering van de Parlementaire Assemblée van de OVSE. Zij doen een beroep op hen: «spreek *met* ons, niet *over* ons». Mevrouw Ferrier besloot haar interventie met de mededeling dat zij, samen met mevrouw Fry, speciale vertegenwoordiger voor gendervraagstukken, had besloten kopieën van de verklaring van de Libische vrouwen aan alle deelnemers aan de vergadering beschikbaar te stellen.

Namens de fractie van de PVV merkte de heer **Kortenoeven** op dat de Mediterrane regio op dit moment wordt bedreigd door het Turkse imperialisme, door gevaarlijke dromen die het Turkse Kalifaat, dat in 1923 werd vernietigd, willen herstellen. Wij zijn getuige van de dood van het Kemalisme, de positieve ideologie die Turkije veranderde in een waardevol, verantwoordelijk en gerespecteerd lid van de internationale gemeenschap. Maar nu, zo vervolgde de heer Kortenoeven, glijdt Turkije af in de diepten van het Islamitische extremisme en van autoritaire praktijken. Als voorbeeld noemde hij de vrijheid van meningsuiting die in toenemende mate wordt ingeperkt. Vele journalisten werden reeds opgesloten omdat ze hun mening verkondigden. De Turkse cartoonist Bahadır Baruter zal binnenkort worden berecht voor het afzweren van Allah in een cartoon. Daarvoor krijgt hij misschien een jaar gevangenisstraf. Cyprus, lid van de EU, wordt gedeeltelijk bezet door Turkije sedert de meedogenloze invasie van 1974. En nu verandert het regime van Erdogan Turkije in een rovers- en schurkenstaat die zich klaarblijkelijk ook meester wil maken van de olie- en gasreserves in het Oostelijk deel van de Middellandse Zee, reserves die niet van het land zijn. Jegens Cyprus worden bedreigingen geuit. Op en in de nabijheid van Cyprus worden sterke Turkse troepen in stelling gebracht. Turkije, lid van de NAVO, is ook jegens de Joodse staat Israël in toenemende mate oorlogszuchtig. Dreigementen en ongefundeerde beschuldigingen worden hoe langer hoe meer jegens Israël geuit. En de provocaties nemen hand over hand toe. Israëlische vrachtschepen worden lastig gevallen door Turkse oorlogsschepen. Turkije verzet zich ook tegen Israëls legitieme wens naar natuurlijk gas te boren in zijn eigen exclusieve economische zone. Turkse oorlogsschepen ondersteunen bedreigingen tegen de soevereiniteit van Israël. Eén simpele fout in deze explosieve situatie kan een militaire confrontatie doen ontbranden. De heer Kortenoeven merkte voorts op dat de Turkse sympathie voor de terroristische Hamas organisatie ook verontrustend en gevaarlijk is evenals de pogingen van het land om het legitieme recht van Israël om de vaarroutes naar Gaza te controleren, te ondermijnen. De situatie is bijzonder gevaarlijk. De onverantwoordelijke politiek van dreigementen, beledigingen en provocaties, deze macho oorlogszuchtigheid moet met spoed worden aangepakt omdat zij een duidelijk en aanwezig gevaar vormt voor de vrede en de veiligheid in de Mediterrane regio en daarbuiten. De heer Kortenoeven besloot zijn

bijdrage met het verzoek deze Turkse bedreiging van de vrede en veiligheid op de agenda van de winterbijeenkomst te plaatsten. Nadat door de leider van de Turkse delegatie bezwaar was aangetekend tegen deze interventie van Nederlandse zijde merkte de heer **Cörüz** op dat ieder lid in de Parlementaire Assemblée van de OVSE het recht heeft zijn of haar mening aan de vergadering kenbaar te maken en te reageren op de uitspraken van andere leden. Als leider van de Nederlandse delegatie zei hij er aan te hechten mee te delen dat de heer Kortenoeven niet het standpunt heeft vertolkt van de Nederlandse delegatie.

Standing Committee

De leiders van de delegaties kwamen bijeen in een vergadering van het Standing Committee op 9 oktober. De President van de Parlementaire Assemblée, de heer Efthymiou bood de vergadering een kort overzicht van OVSE-activiteiten in de periode sedert de Annual Session in Belgrado (6-10 juli 2011) en blikte verder vooruit op de door de OVSE uit te voeren waarnemingsmissies tijdens de verkiezingen in Tunesië (23 oktober 2011), Kirgyzstan (30 oktober 2011) en Rusland (5 december 2011). De treasurer van de Parlementaire Assemblée, de Sloveense afgevaardigde de heer Battelli, sprak zijn voldoening uit over het feit dat het Standing Committee tijdens zijn vergadering in Belgrado had ingestemd met de begroting voor het volgende financiële jaar, dat op 1 oktober 2011 is begonnen. Die instemming behelsde ook het voorstel om de jaarlijkse nationale financiële bijdragen aan de Parlementaire Assemblée gedurende de komende drie jaren op het niveau van 2011 te houden. Het afgelopen financiële jaar is, zo vervolgde de heer Battelli, afgesloten zonder budgetoverschrijdingen. De externe auditor werkt nu aan de audit over het fiscale jaar 2010–2011. De uitkomsten daarvan zullen tijdens de Bureauvergadering in Vilnius gepresenteerd worden. De secretaris-generaal van de Parlementaire Assemblée, de heer Oliver zei de voldoening van de heer Battelli over de budgettaire ontwikkelingen te delen. Hij stelde vast dat de vergadering van de Parlementaire Assemblée zich in een toenemende belangstelling mogen verheugen terwijl het niveau van de gedachtewisselingen een stijgende lijn vertoont. Met betrekking tot de waarnemingsmissie in Rusland deelde hij mee dat nog besprekingen met Russische autoriteiten gaande zijn over de voorwaarden waaronder deze zullen plaatsvinden. Aan de Russische autoriteiten is reeds nu meegedeeld dat de waarnemers van de Parlementaire Assemblée van de OVSE geen beperking ten aanzien van het aantal uit te zenden waarnemers zal accepteren. Over deze opstelling is heeft vooraf geen overleg plaatsgevonden met ODIR.

De secretaris-generaal van de OVSE, ambassadeur Zannier, schetste de financiële ontwikkelingen en vooruitzichten van de OVSE. Hij wees er daarbij op dat de organisatie in 2002 nog werkte met een begroting van € 177,5 mln., terwijl de voorstellen voor de begroting van 2012, die in december door de lidstaten moeten worden goedgekeurd, € 150,8 mln. belopen. Zijn conclusie luidde dat er een evidente spanning is tussen de groeiende taken en ambities van de OVSE enerzijds en de stijgende inflatie en het afnemende budget anderzijds. Die spanning zal moeten worden weggenomen door middel van overleg dat de deelnemende staten de komende maanden over de begroting voor 2012 zullen moeten voeren. De heer Zannier stelde vast dat op de weg naar een oplossing van dit vraagstuk een sleutelrol lijkt te zijn weggelegd voor parlementariërs. Zoals gebruikelijk tijdens de vergaderingen van het Standing Committee brengen de speciale vertegenwoordigers verslag uit van hun activiteiten. Mevrouw **Ferrier**, speciale vertegenwoordiger voor migratie, rapporteerde aan de vergadering over het bezoek dat een delegatie, bestaande uit Nederlandse en Zweedse parlementariërs onder leiding van de Zweedse afgevaardigde, mevrouw Habsburg-Douglas, van 9 tot

12 september 2011 heeft gebracht aan Bishkek in Kyrgyzstan. De delegatie had daar interessante ontmoetingen met leden van het parlement van Kyrgyzstan, de Jogorku Kenesh, waarin op openhartige wijze werd gesproken over een groot aantal onderwerpen dat Kyrgyzstan aangaat. Uiteraard stonden de besprekingen vooral in het teken van de migratieproblematiek van het land. Zoals in veel voormalige Sovjetstaten vormt arbeidsmigratie een groot probleem voor de bevolking van Kyrgyzstan. Van de totale bevolking van circa 5,2 mln. mensen werken er 1 mln. in het buitenland. Van die groep werkt 80% in Rusland, de meeste anderen in Kazakhstan. Bijgevolg is de economie van het land voor een belangrijk deel afhankelijk van de geldbedragen die de arbeidsmigranten overmaken naar hun families in Kyrgyzstan. Bij het begin van de economische crisis in 2008 is het totale bedrag van deze overmakingen aanmerkelijk afgenomen met alle negatieve gevolgen voor de economie. De behandeling van de migranten in de ontvangende landen is vaak ook problematisch wat bijvoorbeeld een hoog aantal haatmisdrijven in Moskou tot gevolg heeft. De situatie in Kyrgyzstan is in hoge mate vergelijkbaar met de situatie in Armenië, dat mevrouw Ferrier in mei 2011 bezocht. De verhalen die zij haar Bishkek werden verteld hadden haar doen terugdenken aan de verhalen die zij van de OVSE-missie in Yerevan had gehoord. Zij bevestigden nogmaals haar overtuiging dat er behoefte is aan meer coördinatie van het migratiebeleid in de OVSE en betere uitwisseling van informatie over «best practices». Mevrouw Ferrier voegde toe blij te zijn met de aanvaarding van een daarop gerichte resolutie tijdens de Annual Session in Belgrado. Gelukkig maakt de OVSE voortgang in Kyrgyzstan. Samen met de IOM (International Organization for Migration) werkt zij aan een Handboek voor gegevensverzameling op het terrein van migratie dat in december 2011 zal verschijnen. In het grootste deel van het gebied van het Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS) wordt gewerkt met een visum-vrij systeem en is het migratiebeleid van de partnerlanden zelf erg belangrijk. Het plan is om een standaard voor het verzamelen van geharmoniseerde gegevens uit een grotere regio te ontwikkelen, waardoor niet alleen ontwikkelingen in Kyrgyzstan, maar ook die in Kazakhstan, Tajikistan, Rusland en Wit-Rusland kunnen worden gevolgd. De OVSE heeft verder diepgaand onderzoek ingesteld naar de economische en financiële capaciteit van migranten om te sparen voor ontwikkelingsdoeleinden. De uitkomsten van dit onderzoek, getiteld «Het maximaliseren van de economische aspecten van migratie» is aangeboden aan ministeries, instellingen voor migratie en financiële instellingen om ze beter in staat te stellen migranten te helpen om te sparen en te investeren in hun land van herkomst. De OVSE heeft eveneens een veel werk gedaan op het terrein van sekse – gerelateerd migratiebeleid, in samenwerking met de waardevolle veldkantoren. De OVSE richt zich op het ontwikkelen van doelmatige en duurzame beleidsinstrumenten op migratieterrein in de hoop dat goed onderbouwd beleid het gevaar voor migranten, in het bijzonder de vrouwen onder hen, om slachtoffer te worden van mensenhandel zal verminderen. Het OVSE-kantoor in Bishkek, alle andere veldkantoren en het Bureau van de OVSE Coördinator voor Economische en Milieuactiviteiten, zo besloot mevrouw Ferrier, verdienen alle lof voor hun werk. Zij zei tijdens een aanstaand bezoek aan het kantoor van de heer Svilanovic in Wenen de laatste stand van zaken over deze projecten te horen.

De voorzitter van de delegatie,
Cörüz

De waarnemend griffier van de delegatie,
Nieuwenhuizen